

kern- punten... 3

themanummer

tweede jaargang

januari 1987

verschijnt vier keer per jaar

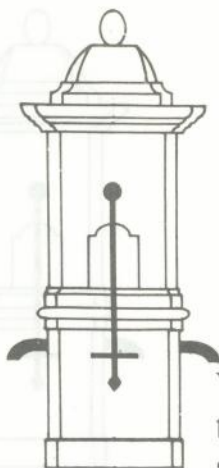
inhoud

redactioneel	pag. 3
voorwoord	pag. 4
een rondwandeling met historische zijpaden	pag. 5 t/m 7
wat is een beschermd dorpsgezicht?	pag. 8 en 9
beschermd dorpsgezicht; wat betekent dat nu voor mij?	pag. 10 en 11
de procedurele kant	pag. 11, 14 en 15
overzichtskaart Noordwijk-Binnen	pag. 12 en 13
subsidiemogelijkheden	pag. 16 t/m 18
politiek en beschermd dorpsgezicht	pag. 19
literatuurlijst	pag. 19
van de werkgroepen	pag. 20
de oude dorpskern in het kort	pag. 21 en 22
"capriolen"	pag. 22
jaarslag 1986	pag. 23 en 24
verslag jaarvergadering	pag. 24

officieel orgaan van:

losse verkoop: F. 3,50

Vereniging „De Oude Dorpskern” te Noordwijk

REDACTIEADRES:

Voorstraat 109
2201 HR Noordwijk ZH

Telefoon 01719-10185

**Vereniging „De Oude Dorpskern”
te Noordwijk**

Secretariaat: Florahof 20
2201 GZ Noordwijk ZH

De vereniging stelt zich ten doel:

"De bevordering en het behoud van de leefbaarheid op zowel historische en sociale grondslag, als op economische grondslag in en rondom de oude dorpskern in Noordwijk-Binnen van de Gemeente Noordwijk, welke dorpskern voorshands wordt gevormd door het gebied dat is gelegen binnen- en wordt begrensd door- het gedeelte van de Herenweg in noordelijke richting vanaf de kruising Voorstraat, de Nieuwe Offemweg, het gedeelte Schiestraat gelegen tussen de Nieuwe Offemweg en de Heilige Geestweg, de Van Limburg Stirumstraat, de Douzastraat tot aan de Boekerslootlaan, de Boekerslootlaan tot aan het Sluispad, het Sluispad en het gedeelte Voorstraat tot de Herenweg.

Zij tracht dit doel te bereiken door actieve samenwerking met bewoners en ondernemers in genoemd gebied in nauw overleg met de overheid en door alle middelen, die het doel van dienst kunnen zijn".

VOORZITTER

W.J. van Vugt
Voorstraat 19

VICE-VOORZITTER

Mw. A. Bink-van Ammers
Voorstraat 109

SECRETARIS

F. Boonstra
Florahof 20

PENNINGMEESTER

R.F. Kemper
Voorstraat 64

LID

Mw. T.S.H. Wingender-Mulder
Piquéstraat 27

LID

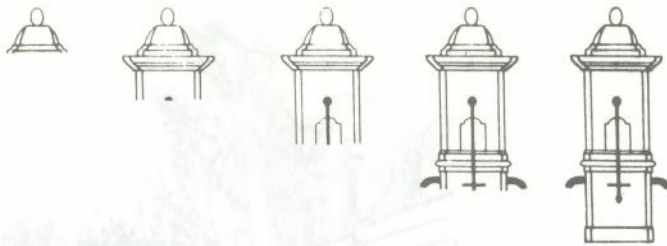
Mw. C.M. Alders-Verhoeven
Voorstraat 76

LID

A. van der Laan
Lindenhofstraat 20

colofon

ontwerp verenigingslogo : Wil de Mooy
ontwerp voorzijde cover, lay-out,
vormgeving en typografie : Arthur Staal
uitvoering klaverblad-kader : Bart Wisbrun
fotografie : Arthur Staal

REDACTIONEEL

Zoals aangekondigd in KERNPUNTEN 2, ontvangt U hierbij ons themanummer "Beschermd Dorpsgezicht".

Wij hopen, dat het een bijdrage levert tot een beter inzicht, in wat een "beschermd dorpsgezicht" nu precies inhoudt. Deze speciale uitgave is vooral bedoeld als aanzet tot discussie en nadrukkelijk willen wij er op wijzen, dat de diverse onderdelen zijn geschreven door amateurs (werkgroepleden). Wij pretenderen dus beslist niet volledig, of absoluut correct te zijn.

Voor wat betreft dit themanummer, gaat onze speciale dank uit naar de werkgroep Beschermd Dorpsgezicht & Ruimtelijke Ordening, onder leiding van Bert van der Laan.

Naast dit onderwerp treft U het eerste jaarverslag der vereniging aan, evenals een beknopt verslag van de afgelopen Algemene Ledenvergadering, de column "CAPRIOLEN" en enkele korte berichten.

Na zijn vertrek als secretaris, heeft Ton Verburg zich bereid verklaard, zitting te nemen in de redactie. Deze bestaat nu uit de volgende personen:

Annie Bink (contacten, acquisitie), Arthur Staal (hoofdredactie, uitvoering), Ton Verburg (redactionele bijdragen). Voor de gehele distributie draagt Guus Zevenboom zorg.

Op de afgelopen jaarvergadering kwam het onderwerp "KERNPUNTEN" uitvoerig aan de orde. Wij beperken ons hier even tot de financiële kant van de zaak.

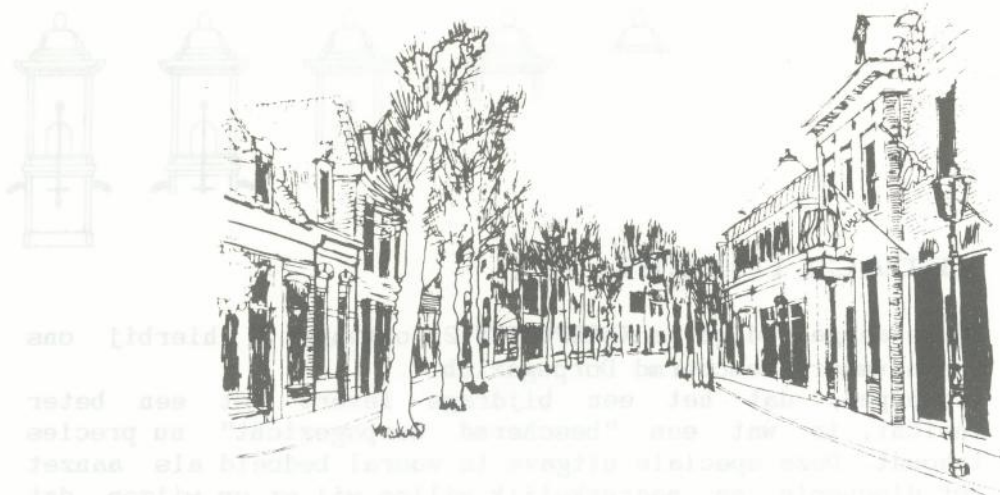
De indruk bestond, dat de vereniging teveel geld zou stoppen in ons verenigingsblad. Het zou te luxe overkomen. In het verslag van de jaarvergadering treft U overigens nog eens het bestuursstandpunt aan in deze.

De redactie kan U echter verzekeren, dat dit blad puur vrijwilligerswerk is, waar de nodige weken aan wordt gewerkt, voordat U het in de bus krijgt. Hoe professioneel het ook zou overkomen; het is en blijft louter amateurswerk. De aanmaakkosten - buiten het drukken - zijn daarom fractioneel; het kapt heeft zichzelf terugbetaald (reclame). Hopelijk heeft U nu een beter inzicht gekregen in het kostenplaatje van "KERNPUNTEN".

Overigens houdt de redactie zich steeds aanbevolen voor Uw schriftelijke bijdragen, suggesties, etc. U kunt hiervoor terecht bij Annie Bink, Voorstraat 109, telefoon 10185.

Sluitingsdatum voor de kopij van "KERNPUNTEN" 4 is maandag 16 februari 1987.

Namens het bestuur en werkgroepleden, wensen wij iedereen een, in alle opzichten, voorspoedig 1987. Een jaar, waarin de vereniging wederom haar doelstelling met veel energie zal trachten te bereiken...!

VOORWOORD

Themanummer

Bij het verschijnen van dit themanummer wenst de redactie zichzelf geluk...

Immers, een thema, dat zo verweven is aan het doel van de vereniging "De Oude dorpskern" moet wel gretig gelezen worden.

En daarvoor verschijnt "KERNPUNTEN".

"De Oude Dorpskern" heeft in haar statuten de belangenbehartiging van bewoners en ondernemers ten doel. Het belangrijkste hierbij mag toch wel het unieke leefklimaat in de dorpskern van Noordwijk-Binnen genoemd worden. Uniek, omdat geen dorp gelijk is. Niet uniek, omdat alles hier zo goed geregeld is. Panden kunnen bijvoorbeeld zonder veel omhaal gesloopt worden, of verbouwd. Stukken groen bebouwd. Niet, omdat men dit op het raadhuis zo graag wil, maar omdat omdat de regels van onze gemeenschap daar niet in voorzien. Of beter gezegd... in voorzagen. Want sinds kort is Noordwijk bestemd om beschermd dorpsgezicht te worden. Wat dat inhoudt, zal U verderop in dit nummer duidelijk worden. In ieder geval is dit een belangrijke stap, om, wat ons nog rest van een oud dorp, zo te behouden, dat er weinig nog van het karakter, dat het nu heeft, verloren kan gaan. Goed voor de al dan niet ondernemende burger.

Dit nummer

In dit nummer treft U artikelen aan, om nu eens uit de doeken te doen, wat het een en ander voor gevolgen heeft. Waarom is Noordwijk zo uniek? Wat behelst nou zo'n beschermd dorpsgezicht? Hoe zit dat juridisch in elkaar? Mag ik nog wel een dakkapel bouwen?

Ook andere facetten van ruimtelijke ordening passeren de revue. De werkgroep "Ruimtelijke Ordening & Beschermd Dorpsgezicht" geeft U in dit nummer en kijkje in de keuken.

Nieuws

Tenslotte mogen we melden, dat de vereniging "De Oude Dorpkern" het initiatief genomen heeft, om te komen tot de oprichting van een stichting "Beschermd Dorpsgezicht te Noordwijk-Binnen".

Wij zullen vertegenwoordigers van politieke partijen en andere organisaties, die op dit gebied werkzaam zijn, uitnodigen om hieraan deel te nemen, zodat een zo breed mogelijk platform in deze materie kan meedenken.

Een rondwandeling met historische zijpaden

door Koos van der Meulen

Vraagt U zich ook wel eens af, hoe een vroegere dorpsgenoot, zeg iemand uit de 18e eeuw, het Noordwijk van vandaag zou ervaren? Zou hij er nog iets uit zijn eigen tijd terugvinden?

Niets let ons, zo iemand ten tonele te voeren en te pogen door zijn ogen naar het tegenwoordige Noordwijk te kijken.

Laten we maar van start gaan. Het is woensdag 10 september 1986, 7 uur in de ochtend. Onze 18e-eeuwer bevindt zich op de Gooweg, bij het kruispunt met de Van de Mortelstraat. In zijn tijd lag de Gooweg geheel buiten de bebouwde kom, maar nu, als hij in westelijke richting kijkt, ziet hij een zee van huizen en een brede straat. Van alle kanten komen, voor hem totaal onbekende, vreemdsoortige, voertuigen op het kruispunt aangestormd. Het merendeel bestaat uit vierwielige rijtuigen, hoewel er ook hele grote onder zijn op zes wielen en zelfs meer. Al deze rijtuigen worden door een onzichtbare kracht voortbewogen en kunnen een enorme snelheid ontwikkelen. Er zijn ook tweewielige voertuigen; hierbij kan hij er twee soorten in onderscheiden. De ene, die niet zo snel gaat, wordt in gang en daardoor (naar hij vermoedt) in evenwicht gehouden door een draaiende trapbeweging, die de berijder met zijn benen uitoefent. De andere soort beweegt zich met veel geraas op de zelfde mysterieuze wijze voort als de vierwielige rijtuigen.

Regelmatig houden de voertuigen, die uit een zelfde richting komen, voor het kruispunt stil, om dan weer met z'n alle tegelijk door te rijden. De andere, komend uit andere richtingen, staan dan stil.

Al snel heeft hij door, hoe het verkeer op het kruispunt wordt geregeld. Als een signaal, dat boven en langs de kant van de weg is geplaatst, rood licht geeft, dan stoppen de voertuigen die in de richting van dat signaal rijden. Als het signaal groen wordt, rijden ze weer door. Hoe die signalen van kleur kunnen veranderen is hem een raadsel.

Hij blijft gefascineerd naar het verkeer kijken, tot hij na een kwartier duizelig begint te worden. Hij besluit de Gooweg af te lopen in de richting van Katwijk.

Het eerste dat zijn aandacht trekt, is het kerkhof, dat hij rechts ziet liggen. Het doet hem deugd te ontdekken, dat kennelijk de tegenstanders van het in en om de kerk begraven hun zin hebben gekregen. Erg verbaasd is hij niet, want er waren in zijn tijd al zeer velen in het hele land, die grote bezwaren (van overwegend hygiënische aard) hadden tegen het begraven in en om de kerken en die er voor pleitten begraafplaatsen buiten de bebouwde kom aan te leggen. Even verder ontwaart hij de zo vertrouwde toren van de kerk van Noordwijk en vlak daarnaast een kerktoren die nieuw voor hem is. Hij passert de Schiestraat en de Schie. De Gooweg gaat hier over in de Nieuwe Offemweg. Vroeger liep deze hier over in de Voorstraat. Het terrein, waarop de Nieuwe Offemweg is aangelegd, behoorde tot het landgoed Offem. Hij vraagt zich af, of de ambachtsheer van Noordwijk nog steeds Huize Offem bewoont. Misschien bestaan er in Holland geen ambachtsheren meer. Hij herinnert zich nog heel goed de heftige discussies over het al of niet afschaffen van allerlei privileges en van praktijken, die veelal uit een feodaal verleden stamden, waarbij niet de geschiktheid, maar het erfrecht in aanmerking kwamen. Hij stond als een kind van de 18e eeuwse geestelijke stroming, de Verlichting genoemd, aan de zijde van hen, die vonden dat de rede en niet de traditie de belangrijkste grondslag voor het uitoefenen van het gezag diende te zijn.

Intussen is hij op een kruispunt aangekomen, dat veel overeenkomst vertoont met dat, waar hij zijn tocht is begonnen. Hij gaat rechtsaf de Beeklaan in. Ook hier weer veel voertuigen, die voor het merendeel - dat had hij al eerder geconstateerd - het dorp verlaten. Het valt hem op, dat in vrijwel alle "rijtuigen" slechts één man of vrouw zit. Geheel anders is dat gesteld met de grote geelgekleurde gevaartes, die hij ziet rijden. Die zitten tenminste stampvol, met voornamelijk jong volk. De tweewielige voertuigen worden, een enkele uitzondering daargelaten, door wat oudere kinderen bereden, die, evenals de volwassenen, in groten getale het dorp verlaten.

Wat kan toch de reden van die uittocht zijn? Is het een, zojuist uitgebroken, besmettelijke ziekte en probeert nu iedereen het dorp te verlaten en elders heil te zoeken? Hij verwerpt die veronderstelling onmiddellijk, want de

kinderen die hem groepsgewijs op hun tweewielers voorbijrijden, zijn zo vrolijk, dat ze eerder de indruk geven een plezierritje te maken, dan dat ze voor een of andere calamiteit op de vlucht zijn geslagen.

Later op de dag zou hij achter de oorzaak van dit verschijnsel komen. De volwassenen gaan naar hun werk en de kinderen naar school. De laatsten keren in de loop van de middag naar huis terug; de volwassenen tegen de avond.

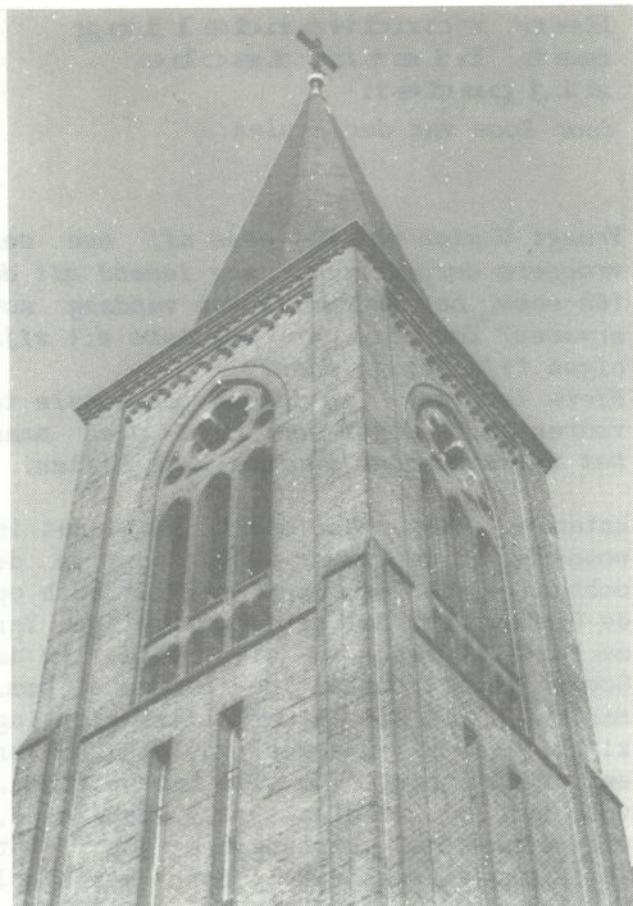
Veel mensen hebben zich in Noordwijk gevestigd. Niet om er te werken, maar omdat ze het een aangename woonplaats vinden. Vroeger was dat ook al zo. Weliswaar betrof het toen een gering aantal; voor het merendeel renteniers en andere gefortuneerden, die hun bekomst hadden van het stadsleven. Zij zochten in de statige Voorstraat hun rust. In het midden van de 18e eeuw telde Noordwijk nog geen 2.500 inwoners; in 1986 zijn dat er tien keer zo veel.

Met uitzondering natuurlijk van de vissers en - niet te vergeten - de visverkopers, die regelmatig hun waar in Leiden aan de man brachten, kwam in die tijd de gewone dorpling zelden buiten Noordwijk. Hoogstens een paar keer per jaar. Waarom zou hij ook: zijn hele leven speelde zich daar af. Zijn familie en zijn gezin woonde er en hij had er zijn werk. Als hij geen winkelier, ambachtsman of boer was, dan kon hij de kost verdienen als boerenknecht, als huisknecht, als leerling of gezel in een ambachtelijk bedrijf, of als arbeider in de enige industrie die Noordwijk rijk was, n.l. de touwslagerij.

Onze 18e eeuw is inmiddels, via de Boekerslootlaan en de Lindenhofstraat, in de Van Limburg Stirumstraat aangeland, waar hij stil blijft staan voor een grote kerk, waarvan hij de toren al eerder die morgen had gezien.

"Sint Jeroenskerk". En op de onderste regel: "Hoogmis 10 uur", zo leest hij op het bord, dat naast de rechter ingang hangt. Dit moest dus een Rooms-Katholieke kerk zijn en dat betekent, dat er op godsdienstig gebied het een en ander is veranderd.

Na de Reformatie waren in de Republiek der Verenigde Nederlanden alle oorspronkelijke Katholieke kerken in handen gekomen van de Hervormden. Het werd de Katholieken toen verboden kerkgebouwen in gebruik te nemen. De katholieke Noordwijkse parochie was in de 9e eeuw gesticht door de later heilig verklaarde Jeroen, een Schotse zendeling van adellijke afkomst. Daar met deze

parochie de geschiedenis van Noordwijk een aanvang neemt, kan Sint Jeroen gelden als de stichter van ons dorp. De Sint Jeroens-parochie bleef weliswaar ook na de reformatie in stand; zij werd echter onderworpen aan een aantal beperkende maatregelen. Zo mocht het gebouw, waar de godsdienstoefeningen plaatsvonden, niet de uiterlijke kenmerken van een kerk dragen. De priesters mochten zich in hun kledij niet onderscheiden van de normale burgers. De Katholieken werden niet alleen in de uitoefening van hun godsdienst belemmerd; ook in het openbare leven werden zij achtergesteld. Vrijwel alle openbare functies waren voor hen gesloten. Zouden zij, nu blijkt dat zij eigen kerken mogen bezitten, ook in het openbare leven met de Hervormden gelijkgesteld zijn? Dit houdt hem zo bezig, dat hij deze vraag aan de eerste de beste voorbijganger voorlegt.

De aangesprokene, die hem kennelijk moeilijk kan verstaan, weet geen antwoord en verwijst hem voor inlichtingen naar de Openbare Bibliotheek. Omstandig legt de ander aan hem uit, hoe daar te komen. Met moeite kan hij de man volgen; tongval en intonatie zijn hem vreemd, maar de uitleg blijkt voldoende en zonder problemen bereikt hij de bibliotheek.

Hier aangekomen, wordt hij door een vriendelijke vrouw verwezen naar een kast met boeken over Noordwijk. Uren blijft hij in de boeken snuffelen. Vooral in het werk van J. Kloos, "Noordwijk in de loop der eeuwen". Daar vindt hij antwoord op vele vragen, want het boek is bijna vijftig jaar geleden geschreven en sindsdien heeft Noordwijk een stormachtige ontwikkeling ondergaan. In ieder geval komt hij er door aan de weet, dat, wat naderhand de Katholieke Emancipatie wordt genoemd, in 1795 is ingezet, met het ontstaan van de op de Franse revolutie geïnspireerde Bataafse Republiek en min of meer voltooid is in 1853, toen de bisschoppelijke hiërarchie in Nederland werd hersteld.

Hij zou dagen in de bibliotheek willen rondbrengen; helaas, kan dat niet. Hij moet voort, want hij heeft alleen deze dag tot zijn beschikking en hij moet het oude gedeelte van Noordwijk-Binnen nog bekijken.

Hij haast zich naar de St. Jeroen Kerk en gaat vandaar over het Lindenplein naar de Voorstraat, die hij twee maal in beide richtingen doorloopt, alles goed in zich opnemend.

Hij is bijzonder onder de indruk van de wijze, waarop de kerk, die nu blijkbaar De Grote- of Sint Jeroenskerk heet, maar in zijn tijd alleen kerk werd genoemd, is gerestaureerd. Zo mooi en zo gaaf heeft hij haar nooit gekend. Dat zelfde is het geval met een aantal gevels van huizen. Ook de drie pompen ogen nu fraaier dan ooit. Wel mist hij de gezellige drukte, die vroeger altijd bij

de pompen heerste. Hier ontmoetten de dienstmeiden en huisvrouwen elkaar en altijd waren er de kinderen, die het niet konden laten, lekker met water te knoeien.

Het verheugt hem de geschoren lindebomen weer terug te zien. Zij bepaalden - en bepalen nog steeds - in hoge mate het karakter van de Voorstraat. Verder ontdekt hij weinig, dat hem bekend voorkomt. De meeste huizen zijn na 1800 gebouwd, of zijn door verbouwingen onherkenbaar geworden.

Echt storen vindt hij de grote gaping in de gevelwand van de Voorstraat, waar een vleugel van het gemeentehuis wordt gebouwd. Hij is bang, dat dit bouwwerk, als het voltooid is, veel te massaal zal blijken en niet zal passen in dat gedeelte van de hem, zo vertrouwde, Voorstraat.

Ondanks al deze veranderingen blijft de dorpskern de aloude sfeer van rust en tijdloosheid ademen. Hij is daar gelukkig mee en hij hoopt, dat de tegenwoordige bewoners van de dorpskern het de moeite waard vinden, om die sfeer te behouden.

Het begint al aardig donker te worden. Voor onze 18e eeuw is het moment aangebroken het dorp en onze tijd te verlaten.

Wat is een beschermd dorpsgezicht?

door Bert van der Laan

Zoals U ongetwijfeld weet, zal onze oude dorpskern over een tijdje "beschermd" zijn. Het initiatief tot deze aanwijzing komt van Rijksmonumentenzorg.

Eindelijk, na zeker twintig jaar, reageert de gemeente Noordwijk positief. Jammer, want de subsidiepoten zijn aardig leeg geworden, de afgelopen tijd. Wat gaat zo'n beschermd dorpsgezicht nu precies betekenen voor ons, als bewoners en werkenden in dit mooie stukje Noordwijk?

Deze vraag is vanuit verschillende gezichtshoeken te stellen. Om de materie enigszins hanteerbaar te maken, hebben wij vanuit vijf kanten de zaak proberen te belichten, namelijk:

- stedenbouwkundig/architectonisch
- historisch
- juridisch/procedureel
- juridisch/praktisch
- financieel/subsidiemogelijkheden

Eerst moeten wij ons echter het volgende afvragen.

Wat is nu een "beschermd dorpsgezicht"?

*Vanuit juridisch standpunt:

Een gedetailleerd (beschermd) bestemmingsplan

*Vanuit architectonisch oogpunt:

Het onderkennen van karakteristieke, met de historische ontwikkelingen samenhangende, structuur en ruimtelijke kwaliteit van de oude dorpskern, en als zwaarwegend belang bij de verdere ontwikkelingen daarbinnen

Op het juridisch deel wordt, elders in dit nummer, nader ingegaan.

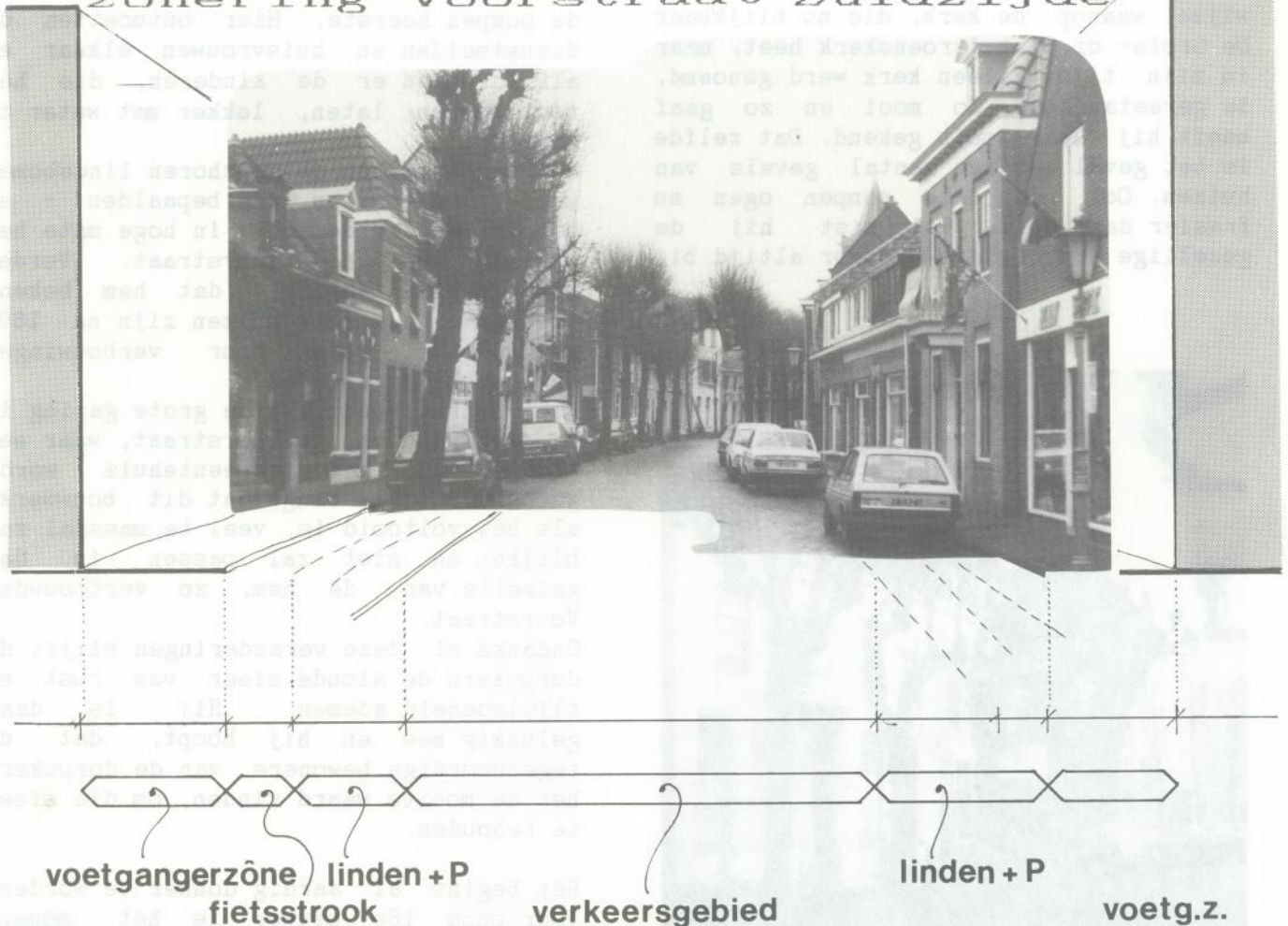
Maar wat betekent nu die voorafgaande, mooie volzin?

Om te beginnen; een beschermd dorpsgezicht wordt niet uitsluitend bepaald door de voorgevels, de wanden van de "buitenruimte".

In die buitenruimte is veel meer aan de hand.

Er staan bomen, straatmeubilair (bijvoorbeeld: banken, lantaarnpalen, enz.), verkeersborden, wegwijzers,

zônering Voorstraat Zuidzijde

muren, hekken, etc. Dit samenhangend geheel van ruimtelijke elementen, inclusief het plaveisel en groen, bepaalt mede de sfeer en karakteristiek. Behalve deze concrete elementen, zijn ook plaats, ligging en groepering (compositie) van belang. De structuur van het stratenpatroon in Noordwijk-Binnen is een mooi bewaard gebleven "strandwal-nederzetting". De profilering van de straten, met name de Voorstraat, is absoluut uniek te noemen. Ook het zicht van buiten het dorp op het silhouet, met daarin de twee kerktorens, is een belangrijke ruimtelijke kwaliteit.

Bij de opsomming van deze materie, moeten wij de mens met z'n activiteiten beslist niet vergeten. Het wonen en werken binnen een beschermd dorpsgezicht maakt deel uit van dat beschermde dorp. Een veel voorkomend misverstand - U komt dit later nog tegen - is dat straks niets meer kan en niets meer mag. Wat absoluut *niet* de bedoeling is van een beschermd dorpsgezicht, is alles te conserveren, of terug te brengen naar lang vervlogen tijden, zoals bijvoorbeeld in Orvelte (Drente). Hier heeft men alles tot in detail

teruggebracht naar de periode 1890-1940. De agrarische bedrijven draaien daar bij gratie van (veel) subsidie. Een aardig voorbeeld, hier niet ver vandaan, is de oude kern van Voorburg, evenals Noordwijk-Binnen, ook op een strandwal gelegen, die daardoor een paar aardige overeenkomsten vertoont.

Een museumdorp wordt Noordwijk dus niet. Ruimtelijke en functionele ontwikkelingen, bijvoorbeeld nieuwbouw en bedrijfsactiviteiten, blijven gewoon mogelijk, net als binnen een normaal bestemmingsplan. Echter met dit verschil, dat alle nieuwe ontwikkelingen de karakteristiek van de oude dorpskern niet mogen aantasten. Wat straks dan, concreet vertaald, precies "mag en niet mag", is een zaak, die de gemeente in overleg met de bewoners, bedrijven en Monumentenzorg zal moeten bepalen. Wij, als vereniging, zullen er in ieder geval alles aan doen om actief bij dit overleg betrokken te raken en betrokken te blijven.

tekening: Bert van der Laan

Autoloze Voorstraat?

Leuk voor een dromerig plaatje, maar absoluut geen realiteit!

BESCHERMD DORPSGEZICHT.

Wat betekent dat nu
voor mij?

door Ton Harms

Uiteraard is de aanwijzing tot beschermd dorpsgezicht een verheugend feit. Het overgrote deel van de Noordwijkse bevolking zal haar reactie beperkt houden tot de constatering, dat de aantrekkelijke dorpskern intact zal blijven.

Maar ook zal er een kleinere groep zijn, die zich afvraagt, wat deze ontwikkeling in de praktijk betekent voor de bewoners van het aangewezen gebied.

Over het karakter van een dergelijke aanwijzing kan het volgende worden opgemerkt:

"Het ligt geenszins in de bedoeling dorpsgezichten door de bescherming te bevriezen in de toestand, waarin zij zich bevinden. Het streven moet erop gericht zijn, dat wenselijke of noodzakelijke veranderingen slechts geschieden op zodanige wijze, dat het aspect van het geheel niet, of althans zo weinig mogelijk, schade lijdt."

Naar aanleiding van bovenstaande is in de jurisprudentie ten aanzien van beschermde stads- en dorpsgezichten veel terug te vinden, waaruit blijkt, dat in een beschermd dorpsgezicht nog wel degelijk verandering mogelijk is.

Uit de jaarverslagen van de Centrale Directie Volkshuisvesting (1966) en de Rijksplanologische Dienst (1971) de volgende citaten:

"... een bestemmingsplan, dat uit een aanwijzing voortvloeit, dient gericht te zijn op het weren van schaal- en sfeerverstorende elementen; op het handhaven - en, zonodig, zorgvuldig aanpassen aan de moderne eisen - van de architectonische en stedenbouwkundig waardevolle objecten en op het, eveneens met zorg, inpassen van nieuwe elementen in het geheel van het te beschermen gebied".

"Het uit de aanwijzing voortvloeiende bestemmingsplan kan iedere ontwikkeling, die de historische behandeling van de ruimte niet verstoort, mogelijk maken".
Uit bovenstaande blijkt wel, dat beschermd dorpsgezicht nooit kan betekenen, dat de bewoners ervan verplicht zijn, de bestaande situatie ongewijzigd te laten.

De vragen, waar misschien mee geworsteld wordt zijn:

Mag ik een dakkapel plaatsen?

Kunnen we de gevel nu wel verbouwen, of krijgen we daar geen toestemming voor?

Mag de garage aangebouwd worden, of alleen als er een klokgeveltje op komt?

Etc. etc.

Deze en nog vele andere vragen, zullen getoetst worden aan het "beschermd toestemmingsplan". Dit plan, het "Beschermd dorpsgezicht", dat een ieder juridisch bindt, heeft een aantal aspecten:

- toegelaten vormen van grondgebruik
- wel of niet verlenen van een bouw- of aanlegvergunning
- grondslag voor het uitoefenen van bestuursdwang en/of strafvervolgning
- basis voor onteigening
- basis voor planschade-vergoeding

De reeds genoemde vragen betreffen hoofdzakelijk de bebouwing. De bebouwing van beschermde dorps- of stadsgezichten wordt vaak in verschillende klassen ingedeeld en gekoppeld aan een gevelwandtekening en/of kapsymbolenkaart.

De hiernavolgende indeling in klassen is speciaal gericht op de verschijningsvorm van de voorgevels en/of daken:

1. De vorm, afmetingen en de verhouding tussen de **gevels** en **gevelonderdelen**, e.d. worden vastgelegd.
2. De vorm en afmetingen van de **gevelwanden** worden vastgelegd.
3. De **afmetingen** worden vastgelegd.

Verder is er een checklist van voorschriften inzake bebouwing, welke afhankelijk van het karakter, de schaal en de aard van de bescherming, in een bestemmingsplan opgenomen kunnen worden:

1. bebouwingsvlak, bebouwingsgrens voorgevelvlak, achtergevelrooilijn.
2. bijgebouwen, aanbouwen en uitbouwen
3. nokhoogte, goothoogte of lijsthoogte
4. daken: dakhelling, dakvorm, kap- of nokrichting, verbod dakkapellen, dakbedekking
5. gevel: -hoogte, -breedte, -indeling, al dan niet aaneengesloten te bouwen, individuele herkenbaarheid, bouwen op vlucht, verbod op reclame, materiaal en kleur

Hoewel er voor de bewoners van een beschermd dorpsgezicht mogelijkheden blijven om tot wijzigingen van de bebouwing te komen, zal het duidelijk zijn, dat de precieze invulling van het beschermd bestemmingsplan, de grenzen van deze wijzigingen zal bepalen. Hoe deze "precieze invulling" eruit zal zien, bepaalt de gemeente. Dit alles, in overleg met Monumentenzorg en - als het goed is - met alle belangengroeperingen.

De procedurele kant

Door Folkert Boonstra

DE PROCEDURES, WELKE GEVOLGD MOETEN WORDEN OM EEN BESCHERMD DORPSGEZICHT TOT STAND TE BRENGEN.

TWEE PROCEDURES

De totstandkoming van een beschermd dorpsgezicht wordt bewerkstelligd via twee procedures, namelijk de procedure, welke moet leiden tot aanwijzing en inschrijving van het beschermd dorpsgezicht en de procedure, welke leidt tot de vaststelling van het beschermend bestemmingsplan, dat van de aanwijzing het gevolg is.

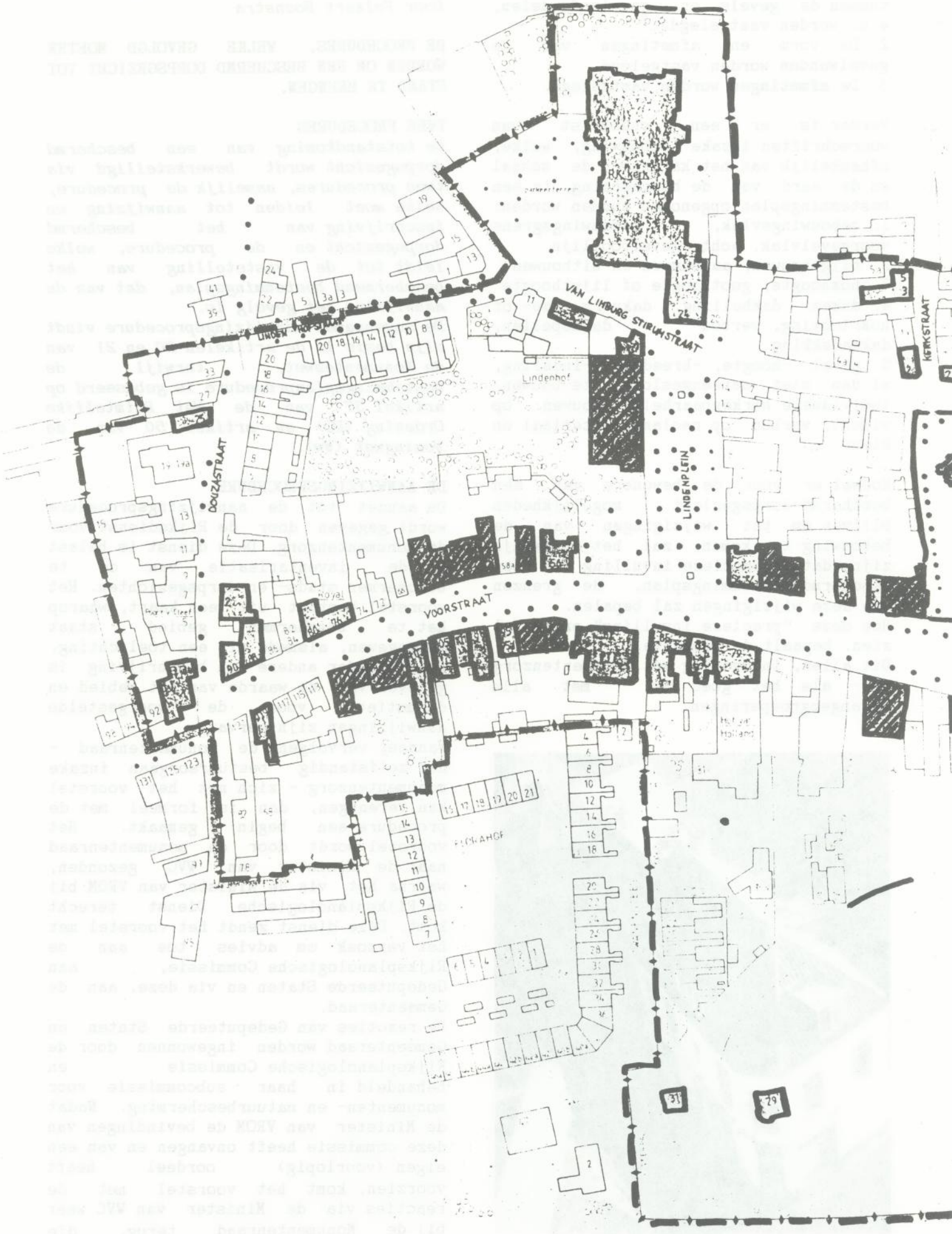
De zogenaamde aanwijzingsprocedure vindt zijn basis in de artikelen 20 en 21 van de Monumentenwet, terwijl de bestemmingsplanprocedure is gebaseerd op artikel 37 van de Wet Ruimtelijke Ordening (RO) en artikel 50 van de Woningwet (Ww).

DE AANWIJZINGSPROCEDURE

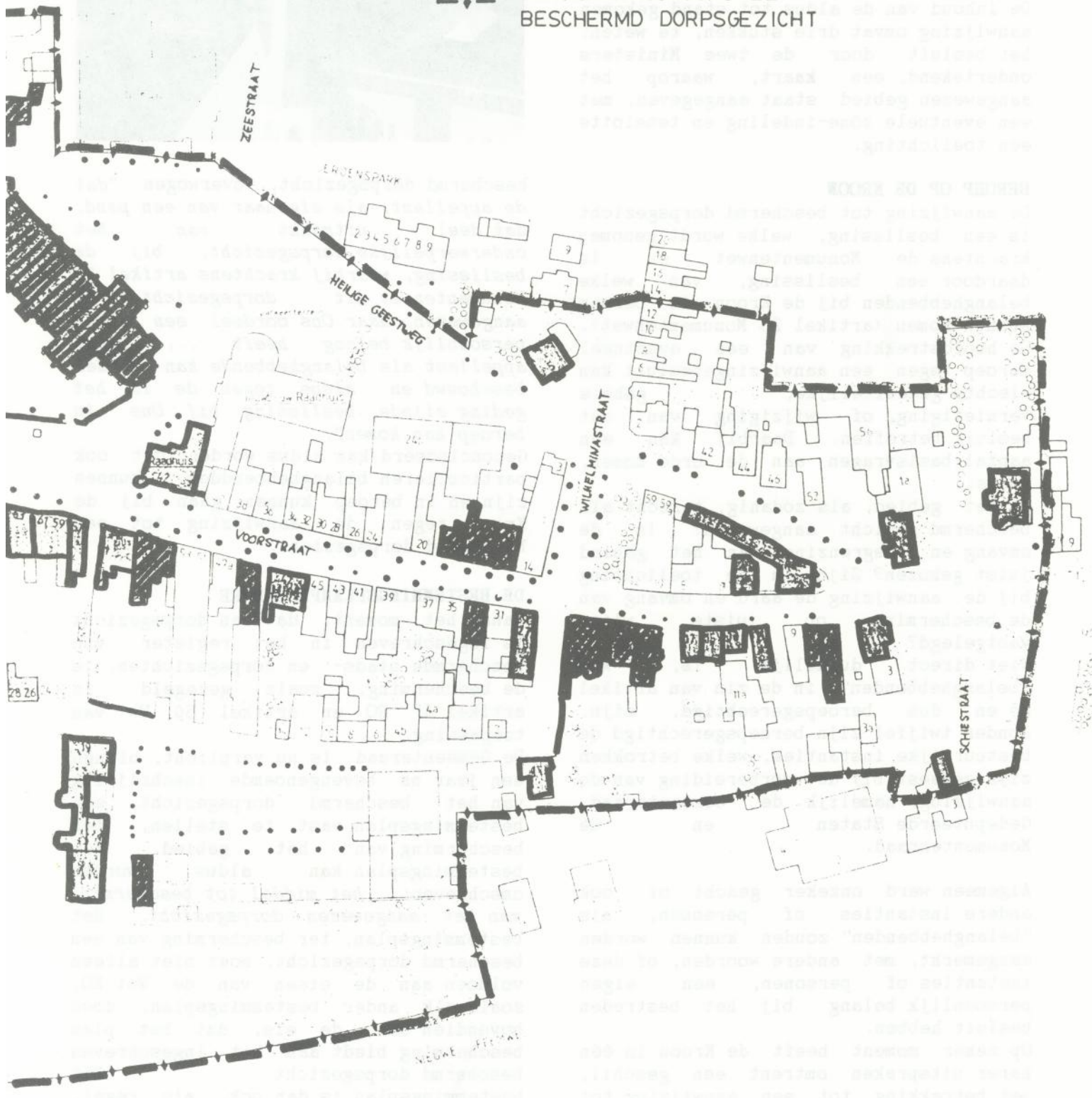
De aanzet tot de aanwijzingsprocedure wordt gegeven door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg. Deze dienst is belast met de inventarisatie van de te beschermen stads- en dorpsgezichten. Het voorstel bestaat uit een kaart, waarop het te beschermen gebied staat aangegeven, alsmede uit een toelichting, waarin onder andere een beschrijving is gegeven van de waarde van het gebied en de motieven voor de voorgestelde aanwijzingen zijn vervat.

Wanneer vervolgens de monumentenraad - het zelfstandig bestuursorgaan inzake monumentenzorg - zich met het voorstel kan verenigen, dan is formeel met de procedure een begin gemaakt. Het voorstel wordt door de monumentenraad naar de Minister van WVC gezonden, waarna het via de Minister van VROM bij de Rijksplanologische Dienst terecht komt. Deze dienst zendt het voorstel met het verzoek om advies toe aan de Rijksplanologische Commissie, aan Gedeputeerde Staten en via deze, aan de Gemeenteraad.

De reacties van Gedeputeerde Staten en Gemeenteraad worden ingewonnen door de Rijksplanologische Commissie en behandeld in haar subcommissie voor monumenten- en natuurbescherming. Nadat de Minister van VROM de bevindingen van deze commissie heeft ontvangen en van een eigen (voorlopig) oordeel heeft voorzien, komt het voorstel met de reacties via de Minister van WVC weer bij de Monumentenraad terug, die

- (RIJKS-) MONUMENT
- BEELDBEPALENDE BEBOUWING
- IDEM, ERFAFSCHIEDINGEN
- BEELDBEPALENDE BOMEN
- BEGRENZINGSVOORSTEL
BESCHERMD DORPSGEZICHT

laatstgenoemde Minister adviseert over de definitieve vorm. In de praktijk blijken de reacties vooral het probleem van de omvang en de begrenzing van het gebied te betreffen.

Tot slot volgt bij gemeenschappelijk besluit van beide Ministers de aanwijzing, welke in de Nederlandse Staatscourant wordt medegedeeld en waarvan kennis wordt gegeven aan de Monumentenraad, Gedeputeerde Staten, de Gemeenteraad en de Rijksplanologische Commissie.

De inhoud van de aldus tot stand gekomen aanwijzing omvat drie stukken, te weten: het besluit door de twee Ministers ondertekend, een kaart, waarop het aangewezen gebied staat aangegeven, met een eventuele zône-indeling en tenslotte een toelichting.

BEROEP OP DE KROON

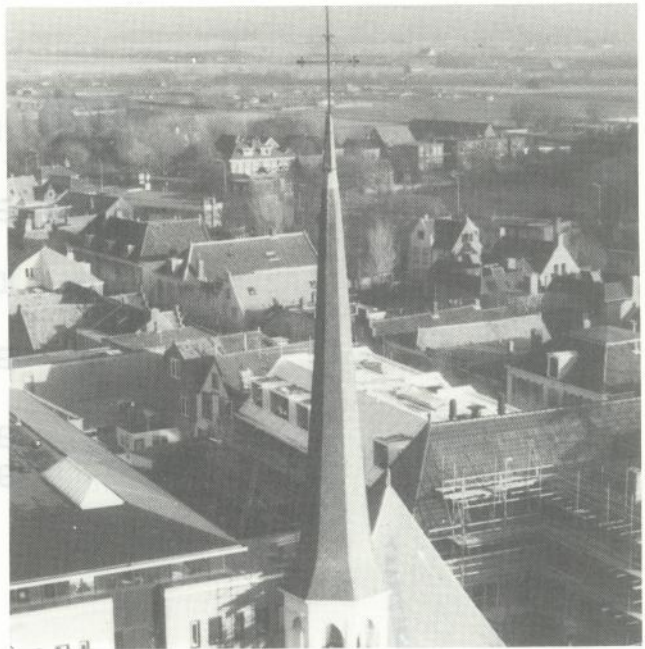
De aanwijzing tot beschermd dorpsgezicht is een beslissing, welke wordt genomen krachtens de Monumentenwet en is daardoor een beslissing, van welke belanghebbenden bij de Kroon in beroep kunnen komen (artikel 26 Monumentenwet). De hoofdstrekking van een eventueel beroep tegen een aanwijzingsbesluit kan slechts gedeeltelijke, gehele vernietiging, of wijziging van dat besluit betreffen. Daarbij kan een aantal basisvragen aan de orde komen, zoals:

Is het gebied, als zodanig, terecht als beschermd gezicht aangewezen? Is de omvang en begrenzing van het gebied juist gekozen? Zijn in de toelichting bij de aanwijzing de aard en omvang van de bescherming op juiste wijze vastgelegd?

Niet direct duidelijk is, wie "belanghebbenden", in de zin van artikel 26 en dus beroepsgerechtigd, zijn. Zonder twijfel zijn beroepsgerechtigd de bestuurlijke instanties, welke betrokken zijn geweest bij de voorbereiding van de aanwijzing, namelijk de Gemeenteraad, Gedeputeerde Staten en de Monumentenraad.

Algemeen werd onzeker geacht of ook andere instanties of personen, als "belanghebbenden" zouden kunnen worden aangemerkt, met andere woorden, of deze instanties of personen, een eigen persoonlijk belang bij het bestreden besluit hebben.

Op zeker moment heeft de Kroon in één harer uitspraken omtrent een geschil, met betrekking tot een aanwijzing tot

beschermd dorpsgezicht, overwogen "dat de appellant, als eigenaar van een pand, dat deel uitmaakt van het onderwerpelijke dorpsgezicht, bij de beslissing, waarbij krachtens artikel 20 Monumentenwet dit dorpsgezicht is aangewezen, naar Ons oordeel een eigen persoonlijk belang heeft ... zodat appellant als belanghebbende kan worden beschouwd en aldus tegen de in het geding zijnde beslissing bij Ons in beroep kan komen".

Geconcludeerd kan aldus worden, dat ook particulieren belanghebbenden kunnen zijn en in beroep kunnen gaan bij de Kroon, tegen de aanwijzing tot een beschermd dorpsgezicht.

DE BESTEMMINGSPLANPROCEDURE

Vanaf het moment, dat een dorpsgezicht is ingeschreven in het register van beschermde stads- en dorpsgezichten, is de bescherming, zoals geregeld in artikel 37 RO en artikel 50 Ww van toepassing.

De Gemeenteraad is nu verplicht, binnen een jaar na bovengenoemde inschrijving van het beschermd dorpsgezicht, een bestemmingsplan vast te stellen, ter bescherming van het gebied. Het bestemmingsplan kan aldus worden omschreven: *het middel tot bescherming van het aangewezen dorpsgezicht*. Het bestemmingsplan, ter bescherming van een beschermd dorpsgezicht, moet niet alleen voldoen aan de eisen van de Wet RO, zoals elk ander bestemmingsplan, doch bovendien aan de eis, dat het plan bescherming biedt aan het ingeschreven beschermd dorpsgezicht. Dit bestemmingsplan is dan ook, als regel,

veel meer gedetailleerd dan een normaal bestemmingsplan. Ook de bij het plan behorende toelichting en de zogenaamde planvoorschriften, zullen, ten opzichte van een normaal bestemmingsplan, afwijkingen vertonen.

De Wet RO stelt dan ook extra procedure-eisen aan een beschermd bestemmingsplan t.b.v. een dorpsgezicht:

1. er dient verplicht overleg plaats te vinden met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg,
2. bij de bekendmaking van de ter visie legging van een beschermd ontwerpbestemmingsplan, moet de publicatie de mededeling bevatten, dat het ontwerpbestemmingsplan strekt tot bescherming van een dorpsgezicht.
3. Gedeputeerde Staten moeten, alvorens een beschermd bestemmingsplan wel of niet goed te keuren, naast de provinciale Planologische Commissie, de Monumentenraad horen.

SAMENLOOP VAN BEIDE PROCEDURES

In de praktijk doet zich nog wel eens de situatie voor, dat een aanwijzing tot beschermd dorpsgezicht in voorbereiding is, of reeds tot stand is gekomen, terwijl tegelijkertijd een bestemmingsplan in procedure is, dat mede betrekking heeft op een gebied, waarin het gezicht is gelegen. Soms wordt een dergelijke samenloop van procedures bewust nagestreefd, teneinde zo spoedig mogelijk te geraken tot een definitieve bescherming, door middel van een bestemmingsplan.

Soms ook echter, leidt het tot problemen, in die zin, dat, indien de inschrijving in het register van beschermde stads- en dorpsgezichten plaatsvindt, na de vaststelling van het bestemmingsplan, de Kroon, geheel of gedeeltelijk, haar goedkeuring aan het aanwijzingsvoorstel onthoudt.

Ook doet zich weleens de situatie voor, dat de Kroon moet beslissen omtrent de goedkeuring van bestemmingsplannen, terwijl er nog een procedure tot aanwijzing als beschermd gezicht in fase van voorbereiding of beroep verkeerde. De Kroon stelt zich in deze gevallen veelal op het standpunt, dat voorkomen moet worden, dat aan bepaalde plangedeelten bestemmingen worden gegeven, welke tegen de belangen van Monumentenzorg indruisen.

DE VOORBEREIDINGSBESCHERMING

Tot slot dient nog te worden opgemerkt, dat, voordat een bestemmingsplan tot stand is gebracht, zich twee interimperiodes voordoen, te weten:

1. de periode, gedurende de procedure tot aanwijzing van het beschermd dorpsgezicht. In deze periode geldt geen enkele wettelijke bescherming van het gezicht, zodat zich nog allerlei ongunstige ontwikkelingen kunnen voordoen, tenzij de Gemeenteraad positief achter de aanwijzing staat en een voorbereidingsbesluit, gecombineerd met een aanlegvergunningstelsel, genomen heeft, op grond van artikel 21 RO, waardoor aanvragen om bouw- en aanlegvergunningen moeten worden aangehouden, totdat het voorbereidingsbesluit vervalt (artikel 50 Ww, artikel 46 RO). Door deze maatregelen is het bijvoorbeeld mogelijk, slopen van een bebouwing verhard van terreinen, e.d. tegen te gaan.

2. de periode tussen de inschrijving van een beschermd dorpsgezicht (het moment waarop de wettelijke bescherming intreedt) en de vaststelling van het bestemmingsplan (het moment, waarop de bescherming in concrete stedenbouwkundige voorschriften wordt geëffectueerd). In dit geval is artikel 50 Ww van kracht, waarin wordt bepaald, dat, gedurende deze periode, de beslissing omtrent een aanvraag voor een bouwvergunning door B & W moet worden aangehouden en hiervan mededeling moet worden gedaan aan de Minister van WVC.

Binnen twee maanden moet de genoemde Minister een beslissing nemen, welke kan inhouden, dat tegen het verlenen van een bouwvergunning geen bezwaar bestaat, zodat de bouwvergunning moet worden verleend, of dat voorzieningen worden aangevraagd bij de Minister van VROM. In dit geval duurt de aanhoudingsplicht voort. De Minister van VROM kan binnen drie maanden na de dag, waarop het verzoek om voorziening van de Minister van WVC is ontvangen, verklaren of er zijnerzijds tegen de verlening van de bouwvergunning al dan niet bezwaar bestaat. Als er geen bezwaren zijn, dan moet de bouwvergunning verleend worden. In het andere geval blijft de aanhoudingsplicht gelden, tot op het bestemmingsplan onherroepelijk is beslist. Overigens dient te worden opgemerkt, dat wanneer de betrokken Ministers niet tijdig beslissen, de bouwvergunning eveneens moet worden verleend.

Subsidie- mogelijkheden

door Jan Ruitenbergh en Bert v.d. Laan

- a. RIJKSMONUMENTEN
- b. BEELDBEPALENDE PANDEN
- c. PARKEN, TUINEN EN BUITENPLAATSEN

Monumenten zijn niet alleen mooi; ze zijn vaak ook behoorlijk oud. Het ouder worden gaat - net als bij mensen - gepaard met slijtage. Regelmatig onderhoud is dan ook een eerste vereiste, om monumenten in stand te houden. Echter juist bij monumenten is dat veelal kostbaarder dan bij moderne gebouwen.

Het algemeen belang van het in stand houden van monumenten is onderkend en het Rijk (U, als belastingbetaler dus) heeft een aantal subsidieregelingen gecreëerd, waardoor eigenaren (individuen, kerken, gemeenten, etc.) een deel van de onderhoudskosten kunnen terugkrijgen. Een en ander is geregeld in de monumentenwet van 22 juni 1961 en de aanvullingen, c.q. wijzigingen hierop.

Met ingang van 1 januari 1986 is de nieuwe Rijkssubsidieregeling Restauratie Monumenten in werking getreden.

Een klein, doch zeker niet volledig, kijkje in deze regeling geven we gaarne in dit themanummer.

a. RIJKSMONUMENTEN

Monumenten. Wat verstaat de Wet er onder?

Als volgt is dit omschreven:

1. Alle voor tenminste vijftig jaar vervaardigde zaken, welke van algemeen belang zijn wegens:

- hun schoonheid
- hun betekenis voor de wetenschap of hun volkskundige waarde

2. Terreinen van algemeen belang, wegens de hiervoor genoemde zaken.

3. Alle zaken en terreinen met daaraan verbonden geschiedkundige herinneringen.

Binnen deze definitie bestaan nog selecties als "beschermd" en "kerkelijke" monumenten.

Onder beschermd monumenten wordt verstaan: onroerende monumenten, ingeschreven in bepaalde wettelijke registers; kerkelijke monumenten zijn onroerende monumenten, welke eigendom zijn van kerkelijke instanties en die grotendeels gebruikt worden voor de uitvoering van een eredienst.

Al dan niet beschermd stads- en dorpsgezichten vormen een groepering van zaken als bomen, wegen, e.d. rond één of meer monumenten.

De rol van de gemeente en de minister

Globaal gezien, bestaat er deze volgorde:

- Voor 1 september 1986 dienden de gemeenten een vijfjarenprogramma (1987-1991) in bij de minister van Welzijn Volksgezondheid & Cultuur.
- Daarin staat een overzicht van die monumenten, waarvan in de komende periode restauratie wordt overwogen. Een en ander gaat gepaard met een schatting van de bij deze werkzaamheden te subsidiëren kosten (prioriteitenlijst).
- In de jaren daarna kan de betreffende gemeente het programma aanvullen met een nieuw jaar en eventueel wijzigingen aanbrengen op het eerder ingediende programma.
- Jaarlijks deelt de minister deze gemeente mee, welk bedrag - naar verwachting - voor het vijfde jaar (nu dan 1991) wordt gereserveerd voor restauratie.
- Voor een concrete toewijzing van een subsidie dient de eigenaar een verzoek in te dienen bij de gemeente, die dit verzoek met een begeleidend advies - voor al dan niet toekennen - doorstuurt naar de minister. Deze laatste beslist uiteindelijk.

De subsidie zelf

De subsidie bedraagt slechts een percentage van het totaalbedrag, dat door de minister als voor subsidie in aanmerking komende kosten wordt aangemerkt.

Dit percentage is enerzijds afhankelijk van het monument zelf en anderzijds van de eigenaar.

In het volgende overzicht komen deze percentages naar voren.

eigenaar monument	randvoorwaarde	%
kerkelijke instelling, zoals genootschap, gemeente, parochie	monument grotendeels gebruikt voor uitoefening van de eredienst	50%
binnen het Rijk gevestigd privaatrechtelijk persoon	zonder winstoogmerk monument in stand houden	50%
idem, betrekking hebbend op molens	bedrijfsvaardig, of bedrijfsvaardig te maken	50%
publiekrechtelijk rechtspersoon		40%

In een aantal andere gevallen gelden weer andere percentages. Het voert echter te ver om die alle op te sommen. Bovenstaand percentage wordt nog eens met 50% verhoogd, indien de eigenaar de kosten niet op andere wijze kan aftrekken, zoals uit hoofde van de artikelen 2, 3 en 5, lid d van de Wet op de Vennootschapsbelasting, of in de zin van de Wet op de Inkomstenbelasting 1984.

Overgangsregeling

De hierboven geschetste regeling is ter vervanging van een eerdere regeling, genaamd T.B.R.M. Dit stond voor: Tijdelijke Bijdrageregeling Restauratie Monumenten. In verband hiermee zijn voor de jaren 1987 t/m 1990 overgangsmaatregelen getroffen, waardoor ook in die betreffende jaren bepaalde toezeggingen aan eigenaren kunnen worden gedaan.

b. BEELDBEPALENDE PANDEN

Subsidie t. b. v. beeldbepalende panden

Gelden hiervoor komen uit het stadsvernieuwingsfonds, op grond van artikel 40 van de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing.

De subsidiegever is de provincie of de gemeente.

Het doel van de provincie of de gemeente is: *het bevorderen van stelselmatige inspanning, zowel op sociaal, economisch, cultureel en milieuhygienisch gebied, gericht op behoud, herstel, verbetering, herindeling of sanering van bebouwde gedeelten van het gemeentelijk grondgebied.*

In principe geldt deze subsidie voor **alle panden** in Noordwijk.

De gemeente bepaalt zelf, welke panden (of bomen, tuinen, straatmeubilair, plaveisel, etc.) in aanmerking komen voor subsidie.

Voor woonhuismonumenten bestaan mogelijkheden, subsidies te verkrijgen uit het S.V.F. (Stads Vernieuwings Fonds), afhankelijk van het beleid van die betrokken gemeente, waarin het monument zich bevindt.

c. PARKEN, TUINEN EN BUITENPLAATSEN

Subsidiegever is hier het Ministerie van Landbouw en Visserij, of het Ministerie van WVC.

Doel is het opheffen van achterstallig onderhoud.

De bijdrage bedraagt 80% voor het verrichten van de werkzaamheden en 100% voor het opstellen van een plan.

*De plaatselijke politieke partijen.
Hoe denken zij over Beschermd Dorpsgezicht?*

16. Behoud van "monumenten".
Jammer genoeg hebben wij in Noordwijk weinig monumenten. voor het nageslacht hebben wij de zorg voor behoud hiervan. In de komende raadsperiode dient ook aandacht besteed te worden aan het behoud van de historische dorpsgezichten. Bijvoorbeeld onze Voorstraat.

CDA

16. Behoud van monumenten.
Gestreefd moet worden naar behoud en herstel van de resterende historische waardevolle bebouwing. Aanwijzing van gedeelte tot beschermd dorpsgezicht is dringend gewenst. Ook in economische zin (toerisme). Een ander middel tot behoud is de vaststelling van een gemeentelijke monumenten verordening. Voorstraat moet beschermd dorpsgezicht blijven.

Noordwijks Belang

16. Monumenten
Noordwijk heeft een aantal gebouwen op de monumentenlijst staan. Daarnaast zijn er de nodige karakteristieke panden in ons dorp die bepalend zijn voor de historie en daarom ook behouden moeten blijven. Voorstraat en Lindenplein moeten nu echt zo snel mogelijk tot beschermd dorpsgezicht verklaard worden.

PvdA

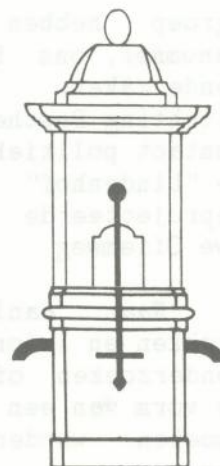
16. Behoud van monumenten.
Het PAN vindt dat gebouwen die in historisch opzicht belangrijk zijn moeten worden behouden. Daarom is het noodzakelijk dat er een plaatselijk monumentenbeleid komt. Bovendien moet een gemeentelijk advies-kommissie in het leven worden geroepen, die zich speciaal daarmee bezig houdt. De Voorstraat en het Lindenplein moeten tot beschermd dorpsgezicht worden verklaard.

PAN

16. behoud van monumenten.
Met "kultuurschatten" uit het verleden dienen we voorzichtig om te gaan. Wanneer kan de museumboerderij worden gerestaureerd?

VVD

Bron:
Noordwijks Weekblad,
d. d. 18 maart 1986

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- Aspecten van het restaureren - T.H. Delft, oktober 1978
- Beleidswijzigingen Monumentenzorg - "De Architect", oktober 1985
- Dorpsgezicht Drimmelen (voorbeeld) - Rijksmonumentenzorg
- Een nieuw leven voor oude monumenten - Stichting Nationaal Restauratiefonds
- Monumenten en de fiscus - Stichting Nationaal Restauratiefonds
- Monumentenjaarboek - N.C.M.
- Monumentenrecht - T.H. Delft
- Noordwijk-Binnen, toelichting op het voorstel tot aanwijzing van Noordwijk-Binnen als beschermd dorpsgezicht (concept) - Rijksmonumentenzorg, maart 1986
- Noordwijk, in den loop der eeuwen - J. Kloos
- Rijkssubsidieregeling Monumenten - Ministerie van W.V.C.
- Stedebouwrecht - T.H. Delft, 1981
- Themanummer Monumenten - Leefbaarheidsvereniging "Kritisch Noordwijk"

INLICHTINGEN

Voor alle inlichtingen kunt U terecht bij ons **secretariaat**:
Florahof 20, Noordwijk, telefoon (01719-12196)
of bij de werkgroep **Beschermd Dorpsgezicht & Ruimtelijke Ordening**.
Het adres is:
Lindenhofstraat 20 Noordwijk, telefoon (01719-17143)

VAN DE WERKGROEPEN

WERKGROEP RUIMTELIJKE ORDENING EN BESCHERMD DORPSGEZICHT

Na de A.L.V. zijn de werkgroepen RO en BD om praktische redenen samengevoegd. Doordat Folkert Boonstra gekozen is tot secretaris, verlaat hij na dit themanummer de werkgroep.

Aad Bijl heeft de werkgroep om principiële redenen verlaten. Het team is echter versterkt met Hans Lens.

Als groep hebben we, behalve dit themanummer, ons bezig gehouden met de volgende zaken:

1. Stichting Beschermd Dorpsgezicht?
2. Contact politieke partijen
3. De "Lindenhof"
4. Geprojecteerde landhuizen aan de Nieuwe Offemweg

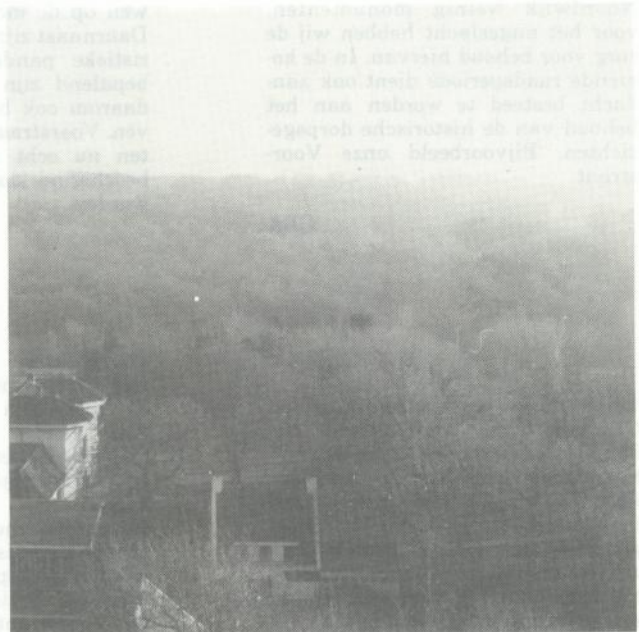
Ad 1. Naar aanleiding van gevoerde gesprekken en informatie, zijn we aan het onderzoeken of er een werkgroep BD in de vorm van een stichting opgericht zou moeten worden. Hierover leest U elders meer.

Ad 2. We zijn begonnen met oriënterende gesprekken met alle plaatselijke politieke partijen. Wat is de uitwerking van hun verkiezingsbeloften m.b.t. beschermd dorpsgezicht? Hoe staan ze tegenover inspraak van bewonerszijde? Over deze zaken hopen we voor 1 februari 1987 duidelijkheid te hebben.

Ad 3. De gemeenteraad heeft toestemming gegeven om de "Lindenhof" van het Rijk aan te kopen. Wij vinden het belangrijk, dat de sociaal-culturele bestemming gehandhaafd blijft. De 50%-bebouwingsmogelijkheid in de tuin, die er in het oude bestemmingsplan was, zou, ons inziens, drastisch beperkt moeten worden. Verder pleiten we ervoor, de tuin openbaar te maken. Een brief van deze strekking is verstuurd aan de gemeenteraad.

Ad 4. Net twee dagen voor het voorbereidingsbesluit, is een bouwplan ingediend voor de bouw van zeven (?) landhuizen aan de Nieuwe Offemweg (tussen het Lijsterpad en garage Abswoude). Deze keer heeft de gemeente haar best gedaan, om dit te verhinderen. Helaas, de wet staat aan de kant van de indiener van het plan. Wij, als werkgroep, hebben het idee gelanceerd bij wethouder Salman om tot een grondruil te komen met de Graaf van Limburg Stirum. Zo zou het stukje groen

gespaard kunnen worden. Echter, de consequenties (afsluiting van de Nieuwe Offemweg) liggen politiek moeilijk.

OPROEP

De bollen zitten in de grond, de winter gaat over het land.

Toch denken we alweer aan het voorjaar, aan het bloemencorso...

De werkgroep Cultuur & Evenementen vraagt vrijwilligers om in maart/april mee te werken bij de uitvoering van de corso-plannen in de dorpskern.

Wij willen er deze keer iets bijzonders van maken. Helpt U ook mee?

U kunt zich opgeven bij :

Truusje Wingender (11274) of
Madeleine van Dijk (17786)

Bij voorbaat dank

OVERLEG OP GANG

Recentelijk heeft een delegatie van de werkgroep Verkeer een gesprek gehad met wethouder Salman. Hierin zijn nog eens de ideeën naar voren gebracht van deze werkgroep. Mogelijkheden en onmogelijkheden werden besproken; het nodige is als "huiswerk" meegegeven.

In januari hoopt men elkaar wederom te ontmoeten en te zien, in hoeverre de voorstellen van werkgroepzijde en veronderstelde onmogelijkheden gerealiseerd kunnen worden.

KERSTMARKT GROOT SUCCES

Op donderdag 18 december jongstleden vond een door "De Oude Dorpskern" georganiseerde kerstmarkt plaats in de Grote- of Jeroenskerk.

Het idee was ontstaan binnen de werkgroep Cultuur & Evenementen, naar aanleiding van de twee, eerder dit jaar gehouden, kunstmarkten.

Men realiseerde zich, dat het Lindenplein een wat minder gelukkige plek zou zijn, in verband met het eventuele slechte decemberweer. Iemand binnen die groep kwam op het idee, om toestemming te vragen de activiteiten in de kerk te mogen houden. En die toestemming kwam.

Tweeduizend posters werden gemaakt, persberichten verstuurd en de markt is zelfs tot twee keer toe op de landelijke radio aangekondigd.

De grote kerk van Noordwijk, gelegen aan de, voor deze gelegenheid extra stemmig gemaakte, Voorstraat.

Een mooier decor kon men zich dan ook niet voorstellen, vooral, toen aan het eind van de middag de kaarsen in de kroonluchters werden aangestoken door de koster. Sfeervolle tafels met kerstwaar, het bespelen van het knipscheerorgel, al dan niet begeleid door dwarsfluit, en als apotheose het koor 's avonds om acht uur en de vele bezpekers maakten deze kerstmarkt tot een onvergetelijk geheel. We komen er in ons volgende nummer nog op terug.

CONTRIBUTIE 1987

De contributie voor het jaar 1987 is vastgesteld op F. 15,-. Dit kunt U lezen in het verslag van de jaarvergadering.

In het volgende nummer zult U een acceptgiro-kaart aantreffen, zodat U zelf geen overschrijfkaart hoeft te pakken.

De vereniging staat (uiteraard) ook open voor extra giften. Mensen die wat aan onze vereniging kwijt willen, kunnen hun bijdragen overmaken op postgiro 2066025, t.n.v. Vereniging "De Oude Dorpskern" te Noordwijk.

TOE-KOMST?

De Lindenhof verdwijnt volgend jaar als "Buitenkliniek". Wat is de toekomst van dit pand?

De Gemeenteraad suggereerde een kinderopvangcentrum, huisvesting voor gehandicapten, etc. "De Oude Dorpskern" dacht aan een soort volksuniversiteit.

En wat doet de gemeente met Uw suggesties?

Een advertentie plaatsen:

TE HUUR/TE KOOP AANGEBODEN

De gemeente Noordwijk heeft onlangs in de historische dorpskern van Noordwijk-Binnen het pand De Lindenhof aangekocht.

Het pand, dat uit de 18e eeuw dateert, zal in de zomer van 1987 worden opgeleverd.

Behalve De Lindenhof zelf is ook een woning, direct ernaast gelegen, aangekocht.

De bruto vloeroppervlakte bedraagt ca. 1400m² (2 verdiepingen en een zolder).

Achter het pand is een grote tuin met een oppervlakte van ca. 4000 m².

De oppervlakte van het totale terrein bedraagt 4673 m².

Het pand verkeert in goede staat van onderhoud.

Het college van burgemeester en wethouders biedt het pand te huur c.q. te koop aan, waarbij in eerste instantie instellingen met een sociaal-culturele c.q. kunstzinnige doelstelling de voorkeur genieten.

Huur-, c.q. verkoopcondities zullen in onderling overleg worden bepaald.

Gegadigden kunnen zich schriftelijk wenden tot het college van burgemeester en wethouders, Voorstraat 42 2201 HW NOORDWIJK.

Telefonische inlichtingen kunnen worden verkregen bij de burgemeester of de gemeentesecretaris, tel. 01719 - 19230.

■ Kunst, antiek en curiosa

En wie zullen er in tweede instantie voorkeur genieten?

Juist, de heren projectontwikkelaars...! Waar doemen ze ook alweer meer op? Waar las U dat toch, die zeven landhuizen?

Zou men bij de gemeente het woord "toekomst" anders spellen, wellicht geïnspireerd door het fraaie Vlaams?

Laten wij er in ieder geval voor zorgen, dat deze "TOE-KOMST" achterwege blijft.

VERKEERSPROBLEMATIEK LEEFT

Tijdens de jaarvergadering van onze vereniging bleek eens te meer, dat de verkeersproblematiek het meeste leeft bij onze leden, getuige de vele spontane reacties en suggesties.

Onder andere werd geopperd, een gele, c.q. rode kaart in te voeren voor wanparkeerders, uit de reiken aan de bewoners. Ook stelde een moeder voor een bord "denk aan onze kinderen" aan het begin van de Voorstraat te zetten.

Iedereen was het er mee eens, dat er in de dorpskern slecht werd geparkeerd en veel te hard wordt gereden.

Alle geluiden van onze leden zijn opgevangen en worden meegenomen in de voorstellen naar de gemeente.

KNIPSELDIENST

Spelt U ook graag kranten en vindt U ook zoveel informatie (tussen de regels door)? Informatie, die ook in het belang van Uw vereniging kan zijn?

Wie van onze leden zou zich willen opwerpen voor het beheer van een, verder uit te bouwen, knipseldienst?

Alle relevante kranteberichten van de afgelopen tijd, zijn verzameld.

Het ontbreekt het bestuur aan tijd, deze, vaak waardevolle, informatie te archiveren. Het (krante-)materiaal kan worden aangereikt.

Zelfwerkzaamheid in deze, wordt zeer op prijs gesteld.

Geïnteresseerden worden verzocht zich in verbinding te stellen met Annie Bink, telefoon 10185.

Langs deze weg danken wij de heer Kat van de Gemeente Noordwijk nogmaals voor zijn medewerking i.v.m. het maken van de foto's vanaf de kerktoren.

Persoonlijk heb ik dus twee honden. Spaanse herders.

Nou, dat is een dartel stel hoor! Ze willen graag naar buiten, want we zijn wat klein behuïsd, m'n vriendin en ik. Op het plaatsje achter in m'n achtertuin kan ik ze niet laten, want ze kakken de boel zo onder.

Nee, ik neem ze altijd even mee uit, als ik naar de Kerkstraat moet. Lachen! En zo speels hè? Leuk met kleine kinderen ook. Ze likken ze meestal van boven tot onder. En die kleintjes maar stokstijf staan. En maar brullen. Ja, die ouders zeggen meestal niet zoveel als ze die twee joekels zien.

Op het Florahof zitten zeker veel maatjes, want ze zeiken zich daar ziek. De grote boodschap houden ze op tot de Voorstraat. Laatst nog op de rode loper van dat restaurant daar. Die baas daar helemaal over de rooie...

Als die beesten motten, dan motten ze. Kunnen ze toch zeker niks en niets aan doen? Ik heb die prins Pias even verteld z'n snor te drukken, of dat anders m'n hondjes dat zouden doen! Ik ben toch zeker de enige niet? En die hond van de pastoor dan? Die maakt z'n bolus rustig bij de kinderkliniek voor de deur. En die hond van die semi-kunstenaar achter Siemerink, die loopt altijd maar wat los te sappelen...

Op mijn valt niets aan te merken. Die van mijn doet het meestal bij het hobbelpaard bij Videoland, of bij het voetbalveldje bij het Westeinde! Net, niet?

Laat ze naar d'r eigen kijken, die kaklui.....

Niet dan?

Observator

JAARVERSLAG VERENIGING "DE OUDE DORPSKERN" 1986

voorgelezen op de algemene ledenvergadering door de secretaris

"Dames en Heren,

Op 26 oktober 1985 werd door mevrouw Alders en ondergetekende een brief opgesteld aan de buurtbewoners, in verband met de toegenomen verkeersoverlast en de dreigende sluiting van de kinderkliniek.

Op 6 november daaropvolgend, vond de aangekondigde bijeenkomst plaats in hotel Royal, onder leiding van de heer Van Dijk, één van de mede-initiatiefnemers.

Op deze vergadering kwamen tal van problemen aan de orde. Besloten werd tot de oprichting van een werkgroep "verkeer".

Deze werkgroep had al spoedig contact met de gemeente, in de persoon van de heer Turion.

Deze bijeenkomst resulteerde in een brief aan de gemeente d.d. 4 december 1985. De gemeente reageerde met een stenciltje, dat de brief gearriveerd was, doch dat het antwoord later zou komen. Welnu, ondanks contact met de burgemeester over deze brief, moet het antwoord nog steeds komen. De brief bevatte een aantal suggesties en korte termijn-oplossingen voor de parkeerproblemen. Wat dat betreft, is er nog weinig veranderd.

Op 21 januari 1986 werd de werkgroep omgezet in de vereniging "De Oude Dorpskern". Als vast vignet werd gekozen voor de dorpspomp van Wil de Mooy, welk vignet U in allerlei variaties tegenkomt in "Kernpunten".

Als bestuur werden gekozen, degenen, die U thans aan deze tafel ziet, met als opdracht de oprichting notarieel vast te leggen. Dit gebeurde op 14 februari 1986 door de heren Van Vugt, Kemper en Uw secretaris.

Vanaf 4 maart zijn er drie werkgroepen werkzaam, te weten Ruimtelijke Ordening, Verkeer en Cultuur & Evenementen. De groep R.O. werd later onderverdeeld in twee groepen, waarvan één de totstandkoming van een beschermd dorpsgezicht ten doel had en de andere alle korte termijn-zaken ter hand nam.

De verslagen van deze werkgroepen zult U later op de avond horen.

Rest mij U een globaal overzicht te geven van de bestuursactiviteiten.

Het bestuur kwam in de aanvangsfase welhaast wekelijks bij elkaar en later tweewekelijks. dat betekent niet, dat tussentijds niet de hoofden bij elkaar werden gestoken, integendeel. Naarmate het jaar vorderde, bleek het nodig via sluiproutes boodschappen te doen, of in de vroege uurtjes notulen rond te brengen, om openbare bestuursvergaderingen op straat te vermijden. Hierbij komt, dat de meeste bestuursleden ook nog vergaderingen en activiteiten van de werkgroepen hadden. Ook had het bestuur een bijeenkomst met Monumentenzorg. Een aantal keren werd het bestuur bij de burgemeester uitgenodigd.

Contacten met wijkverenigingen waren en zijn spaarzaam. Onze vereniging beschouwen wij als duidelijk verschillend van de bestaande wijkverenigingen. Daarom zult U ons op gemeenschappelijke vergaderingen van die verenigingen niet of nauwelijks aantreffen.

Onze contacten met de gemeente Noordwijk.

Van hogere echelons van de gemeente komen van tijd tot tijd geluiden, dat men ons maar lastig vindt, dat wij ons negatief opstellen. Wij zijn lastig en kritisch opbouwend, maar het verwondert ons toch, dat gemeente zo weinig de hand in eigen boezem steekt. Het gemeentelijk apparaat is er voor de bewoners. Dit basis-principe wordt door de eigenwaan van de macht nogal eens in het omgekeerde omgezet: als de bewoners "lastig" zijn, zou de gemeente tot inzicht moeten komen, dat het eigen beleid fout is. Het idee, dat het ontwerp van de architect voor de nieuwbouw fase III van het Raadhuis juist is, ook al vinden de bewoners die er tegenaan moeten kijken het lelijk, is illustratief voor de houding van de gemeente. Het idee van de gemeente, dat er geen bewonersgroep was om inspraak te geven in november en december 1985, wordt gelogenstraft door de aanwezigheid van twee gemeenteambtenaren, de heren Korver en Kroon, op de allereerste vergadering in Royal. Bovendien moest het bestuur de gemeente er op wijzen, dat er -

per ongeluk? - nooit enige tekening van de gewraakte gevel in de krant heeft gestaan. Wordt de burgerij dom gehouden? Worden omstreden punten, zoals toeristenbelasting, altijd achteraan een overvolle agenda gezet? Het is natuurlijk onzin om de gemeente van kwade trouw te beschuldigen, maar men kan toch moeilijk aan de indruk ontkomen, dat de gemeente de situatie graag naar de hand zet. Dat geldt overigens niet voor iedereen. Ik wil dit punt niet afsluiten, zonder dank aan die afdelingen van de gemeente, die wel alle medewerking geven. Zonder openheid van bestuur is ons werk onmogelijk. En zo voorkom je onnodig werk op het gemeentehuis.

De contacten met onze leden vonden plaats via de twee vergaderingen, via de activiteiten van de werkgroep Cultuur & Evenementen, via telefoon en brieven, op straat en natuurlijk via "Kernpunten".

Velen Uwer zullen wel eens gedacht hebben: "Wat voeren ze eigenlijk uit?". Maar als je je als vereniging eenmaal oriënteert over wat er in Noordwijk-Binnen gaande is, blijkt er zoveel aan de hand, dat het onmogelijk is, alle punten tegelijk aan de orde te stellen. En regelmatig komen daar dan de haastklussen tussendoor. Ik neem aan, dat er nog wel een jaar nodig is, vooraleer het bestuur en de werkgroepen het totaalgebeuren in de dorpskern helemaal in de vingers hebben. Zorgpunten blijven het verkeer, het parkeren, de overtuin, de "Lindenhof" en de raadshuisbouw. Bijna allemaal zaken, die we in den beginne hebben opgenomen. Het blijkt bijna allemaal een zaak van lange adem. We hopen, gezien de vele tijd die de actieven in de vereniging er aan opofferen, dat U genoeg wilt nemen met de schaarse successen, die we boeken. Dat dit één keer te meer aanleiding moge zijn om de vereniging op de één of andere manier te steunen.

Ik dank U voor Uw aandacht." A.W. Verburg.

VERSLAG JAARVERGADERING VERENIGING "DE OUDE DORPSKERN"

Deze vergadering vond plaats op 29 september 1986 in hotel-restaurant "De Beurs". Het bleek een redelijk druk bezochte vergadering te zijn.

De statuten en het huishoudelijk reglement waren reeds eerder rondgezonden, zodat ter plaatse goed gefundeerde kritiek van o.a. Mr. Downer te horen was. Het huishoudelijk reglement werd met enkele wijzigingen goedgekeurd.

Vervolgens was het woord aan de secretaris om het jaar verslag voor te lezen, dat U elders in dit nummer vindt afgedrukt.

Ook de voorzitters van de werkgroepen gaven een korte impressie van hun activiteiten. Dat bracht met name bij het onderwerp "verkeer" de tongen los. Er werd gediscussieerd over het parkeren, de snelheid en een te ontwerpen structuurplan. De werkgroep kreeg o.a. als suggestie mee: een gele, c.q. rode kaart en een bord met de tekst "Denk aan onze kinderen".

De bestuursverkiezing (het hele bestuur had z'n plaatsen ter beschikking gesteld) was snel een feit. Er waren geen tegenkandidaten, zodat alle bestuursleden verkozen waren. Dat hield

in, dat er een nieuwe secretaris aantrad: Folkert Boonstra. De scheidende secretaris werd door de voorzitter de hemel in geprezen en hield daar een aards aandenken aan over: een aantal wijnglazen met de dorpspomp erop. Tijdens de volgende punten kwamen o.a. de financiën aan de orde. De penningmeester stelde deze avond een contributieverhoging voor. Goedkeuring hiervan leidde ertoe, dat de contributie in 1987 f. 15,- zal bedragen.

Ook werd uitvoerig ingegaan op de kosten van "Kernpunten". Er is gekozen voor een bepaalde stijl, die ook naar buiten representatief moet zijn. Het bestuur wil geen gestencild blaadje. Daarvoor staan er teveel belangen op het spel.

Na afloop van de vergadering werden adembenemende mooie dia's van Hein Verkade vertoond. Menige "ah's" en "oh's" gingen door de lucht.

Als sluitstuk van de avond gaf Arthur Staal, op geestige wijze, zijn eigen kijk op Noordwijk, eveneens door middel van zeer geslaagde en originele dia's. Ook kwamen enige verenigingsactiviteiten op het witte doek.

Zo, kan de vereniging terugzien op een zeer geslaagde bijeenkomst!